

HENDRIK BRUNO (DEN HAAG)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (IN HET LEGER | [VOORN])
29 MEI 1639
2102

Vervolg op Bruno's brief van 25 mei 1639 (2098).

Samenvatting: Bruno steekt de loftrumpet over Constantijn jr., onder meer op het gebied van de muziek.

Huygens' antwoord is verloren gegaan. Bruno schreef opnieuw op 11 juni 1639 (2122).

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (enkelvel, 19x30cm, a | b; autograaf).

Vroegere uitgaven: OC 22, nr. I, pp. 20-21: volledig.

— Worp 3, nr. 2102, p. 454: samenvatting.

Namen: Constantijn de Grote [=Huygens]; Constantijn Huygens jr.; Ovidius; Vergilius.

Plaatsen: Leiden.

Titels: *Bucolica* (Vergilius); *Epistolæ e Ponto* (Vergilius); *Metamorphoses* (Ovidius); *Tristia* (Ovidius).

Glossarium: musica (muziek).

Transcriptie

Den Weledele, Hoogh-Achtbare, Wijtberoemde Heere

Mijnheer Constantin Huigens, Heer tot Zuilichem, etc.,

in 't Leger.

Viro Illustrissimo Amplissimo Domino Constantino Hugenio, Toparchæ in Zuilichem, etc., Domino quoad vivam honorando, salutem plurimam dicit.

Non impingam, Herclè, tertiò, Domine, in humanitatem, in patientiam, in negotia tua, nec litteras πολυφύλλας scribam, sed breviter, ut, quia nihil in me quod placere possit est, cito desplicere desinam. Ipsa repullulans scabies, faciem meam insidens, obsidens, orique imminens, minitari mihi videtur, nisi continuerit sese illa lingua benè linguax. Neque cohibere tamen usque adeo, aut in officio tam arcè continere sustineo, quin laudes Constantini adolescentis - bone Deus, quanti! - in Constantini Magni sinum effundat.

Novi nihil præcipuè adfero, nisi Constantini nova, quibus jam tumeo, præconia. Sed profectò nunquam aut mihi, aut meritis omni laude ¹majoribus, satisfacere queo, et injuriam fieri ejus video virtutibus, si eum deprædicare instituam, quasi ullius vox, nedum mea, dignitati respondeat. Infinita vis dicendi, inexhaustum flumen ingenii, ejus meritis duntaxat paria sunt; ubi mereri desinet, moliar et ego schema encomii quaecunque: *nunc laudis illud sumat, non potest cani*. Quid enim? Poësis, rhetorica, exercitia styli, musica, arithmetica, (et quid non?) omnia inusitata, sine exemplo. Cæteri, ut et ipsi præconis non fraudandi, ita cum hoc (nam dicendus est) neutiquam sunt conferendi.

Cæterum, *Tristia* Ovidii postquam absolvimus, non abs re videtur, si ad lætiora illa *Bucolica* maximi Maronis accedamus, nisi forte libros *De Ponto* præmittere jubeas, nam *Metamorphosis* quidem arridet quam maximè, et mihi, et nobilissimis commilitonibus, sed nonnihil eorum existimo excedere captum. Quanquan sedulò pro ingenioli modulo explicarem, verum et hic, et ubique, tuum imperium et consilium sequar. Simul oro veniam (vide, amplissime Domine, quantum audaciæ mihi conciliarit benevolentia vestra, quantum confidentiæ) aliquot dies, quæ definire placuerit, Leidæ commorandi. Nam disputandum mihi theologicè propediem erit. Spondeo non invitus, et officii ergo, me etiam atque etiam conaturum, ut lepidissimis filioliis, vel absens, præsens sim; præscribam, quid quoquo die, quâque horâ agant.

1. <majoris>.

Sed desino tum ne te morer, tum ne de facilitate vestrâ sacrilegè viderer dubitasse. Felicissimè vale, præstantissime virorum, humillimè veneratus

ab Amplitudini Tuæ cliente devotissimo
Henrico Brunone.

Raptim, IV Kalendas Junias MDCXXXIX, Hagæ-Comitis.

Vertaling

Aan de weledele, hoogachtbare, wijdberoemde heer Constantijn Huygens, heer van Zuilichem,

in het leger.

Aan de edele heer Constantijn Huygens, heer van Zuilichem, mijn vereerde meester zolang ik leef, een groet.

Niet zal ik, waarlijk, ten derde male een inbreuk maken op uw goedheid, uw geduld en uw bezigheden, en ik zal geen brief ¹met vele bladen¹ schrijven, maar een korte, opdat ik, aangezien er niets in mij is dat kan behagen, snel ophoud te mishagen. Deze weer uitbottende schurft, die mijn gezicht bewoont, belegert, op mijn mond loert, schijnt mij te bedreigen, als die praterige mond zich niet inhoudt; en toch heb ik die tot nu toe niet kunnen breidelen of strikt beperken tot de taak de lofprijzingen van de jonge Constantijn - goede God, hoevele! - in de boezem van ²Constantijn de Grote uit te storten.

Geen nieuws breng ik met name behalve nieuwe lofzangen op Constantijn [jr.], waarvan ik al vol ben. Maar inderdaad kan ik nooit recht doen of aan mijzelf of aan zijn verdiensten, die alle lof te boven gaan, en ik zie dat er onrecht wordt gedaan aan zijn vermogens, als ik mij ertoe zet om hem aan te prijzen, alsof iemands stem, laat staan de mijne, aan zijn waarde zou beantwoorden. Zijn onvermoeibare inspanning om zich uit te drukken, de niet aflatende stroom van zijn geest zijn allang gelijkwaardig aan zijn verdiensten; waar hij niet meer geprezen kan worden, moge ook ik een of andere regel uit een lofdicht in stelling brengen: 'zoveel lof als hij verdient, kan er niet worden gezongen.' Wat namelijk? Poëzie, retorica, opstellen, muziek, rekenkunde (en wat niet?) alles zeer ongewoon, zonder voorbeeld. De anderen, hoewel zij zelf niet van lofprijzingen verstoken hoeven te zijn, kunnen zich hiermee (het moet worden gezegd) toch geenszins vergelijken.

Verder, nadat wij de *Tristia* van Ovidius hebben afgesloten, lijkt mij het niet ongewenst dat wij ons zouden gaan bezighouden met de wat opgewektere *Bucolica* van de grote [Vergilius] Maro, tenzij u opdraagt de *Epistolæ e Ponto* naar voren te schuiven, want de *Metamorphoses* lachen ons zoveel als kan toe, zowel mij als mijn medestrijders, maar ik denk dat het hun begrip enigszins te boven gaat. Hoewel ik het nauwgezet naar de mate van hun verstandjes zou uitleggen, zal ik werkelijk hier zowel als in alles uw bevel en raad volgen. Tegelijk vraag ik toestemming - zie, edele heer, hoeveel stoutmoedigheid uw goedwillendheid in mij oproept, en hoeveel vertrouwen - om enige dagen, die u mag vaststellen, te Leiden te verblijven. Want eerdaags zal ik mijn theologische disputatie moeten houden. Ik beloof volgaarne en op grond van mijn dienstverband dat ik er voortdurend voor zal zorgen om voor uw geestige bloedjes in mijn afwezigheid aanwezig te zijn; ik zal hun voorschrijven wat zij welke dag dan ook op ieder uur moeten doen.

Maar ik stop nu, zowel om u niet verder op te houden als om niet de verdenking op mij te laden op heiligschennende wijze uw vriendelijkheid te betwijfelen. Het ga u goed, voortreffelijkste der mannen, nederig vereerd door

uw toegewijde dienaar
Hendrik Bruno.

2. Huygens.

In haast, 29 mei 1639, Den Haag.

Vras Vlast. Amptliff.
D. Constantino Huygenis, Secretaris in Zuidholland etc.
Dom. quod aivem honorande.
S. P. D.

Non impungam vobis vestra Domine in humanitatem in patientiam
in religia tua: nec litteras carissimas scribam per vos ut quia
nisi in me quod gladius sufficit et cito diffidit. Insa respicientem
scabis faciem meam in fides obsequio, ope omnimoda, meritari mihi videtur,
nisi contineret sese illa lingua bene Linguae. Neq. ab his tamen cupit
Dabo aut in officio tam arctis continere sistens quia laudis Constantini, doli,
vatis bene Domi quanti! in Constantini magni fonda effundat. Nisi nisi quod
cipis ad hoc nisi Constantini nosa quibus jam timido praecoma: Is profecto
nunquam aut mihi, aut meritis omni laude majoris, satisfactis quod et injuriam
fieri quis videri dicitur, si dum deprecare injuriam, quasi illius non videm
mea dignitati respondet infinita ad dicendi unquam flumen ingenti,
quis meritis intonat paria sunt, ubi meriti desinet, nobis et ego schoma eius,
ni qualicumq. Mille laudis illud sumat, Non sicut et alia quid dicit?
Poetis Rhetorica oratoria stipe Musica Architectura (et quid non?) omnia
instructa perit eximio. Atque, ut et ipsi Graecis non Graecis, ita
cum hoc (nam dicendum est) videlicet sunt confidendi. Ceterum
Tertia videri postquam abfolentis non abs me videtur, si delicta
illa Dicoelia maxime Maronis, accedamus, nisi forte libro
de Jure praemittere jures, nam Metamorphosis, arripit quoniam
maxime et nisi, et nobiliss. comitibus, sed nonnulli oram
effluens reddere captum, quaequam fidalis pro ingenti modo
replicarem. Vtrum et hic, et abq. tuum imperium, et consilium fugae
simulororem (vide Amptliff. Dom. quantum audacia mihi concedit,
et benevolentia vestra, quantum confidentiae) aliquot dies Lorde,
commorandi: Nam disputandum mihi Theologes proponitur dicit,
Spondeo non inaitis, et officij dyo, ma. Itiam atq. conatim, ut
loquidit filiolis, proel abfens, praesens fin, praescribam quod quocumque die,
quigz vora, quant. Sed vofino tui ne te moner, tam ne de
facilitate vestri sacrety expender dubitaffo, sollicitissime
Vale, Praestantiff. virorum, humillime honoratis

a quae defimur glaciis

Regim, iv Kal. Junius. MDCCXXXIX.
Magalom:

Ab ampl. me
clivato dicitur
Henrico Dinnis

Huy. 27.